SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 170. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 6, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 6-го ВЕРЕСНЯ 1990 Ч. 170. РІК XCVII

КРИВОРІЖЦІ БУДЯТЬ СВОЇХ ДЕПУТАТІВ

Кривий Ріг (УПА, УРП). — Тут місцева організація НРУП звернулася до депутатів Криворізької Міської Ради зі закликом рішуче вийти на шлях демократизації та національного відродження.

У зверненні сказано:

„Шановні депутати Міської Ради! В Україні все більше людей розуміють необхідність демократичних перетворень. Все більше поширюється активність демократичних сил, зростає національна свідомість, відновлюється почуття людської гідности. Відродження національної свідомости йде нелегко, але зростає невпинно. Незаперечним фактом є виникнення Народного Руху України, перемога демократичних сил в ряді областей України, Всеукраїнське народне святкування 500-ліття заснування Запорозької Січі, кількасоттисяч на демонстрація в м. Запоріжжі з нагоди цього свята.

Все більше людей, які ще вчора боялися блакитно-жовтого прапора, стають під цей символ Української нації та її відродження. Майже ніхто вже не вірить плітკам про те, що Рух — це екстремістська організація. Національна символіка — прапори українського народу, замайоріли над державними установами Львова, Івано-Франківського, Тернополя та інших міст України. В столиці України 24-го липня національний прапор був урочисто піднятий на щоглі перед будинком Міської Ради Києва.

Національна свідомість знищила колоніяльну систему у світі. Історичний розвиток показує, що людство йде від тоталітаризму і різних форм диктатури до демократії. Впали фашистські й тоталітарні режими Еспанії, Болгарії, Португалії, Угорщини, Чіле, Румунії, повстання народу знищило комуністичний режим Поль Пота, почалися демократичні перетворення в Південно-Африканській республіці. За корокий час від слабкої мілітаристської держави до високорозвинутої країни піднялась Японія. Це сталося завдяки переходу від тоталітарної системи до демократії. Ми є свідками переходу розвинутих країн до нової суспільно-економічної формації, а самі борсаємося в лабетах кріпацтва, в кайданах не тільки економічного, а й духовного рабства.

Кількість українців за останні 73 роки майже не збільшилась, а народжуваність у сільській місцевості впала з 44,3 відсотка до 1,9. Українська нація цілеспрямовано й пляномірно винищувалась. Чи мали б ми це, якби Україна була незалежною? Чи були б у нас продрозкладка, „воєнний комунізм", винищення національно-свідомого українця у 20-80-ті роки, від Скрипника і Хвильового до Стуса і Тихого? Чи був би штучний голодомор, який забрав 7 мільйонів українців? Чи була б масова депортація українців до Сибіру? чи була б загроза знищення української мови? Чи віддавали б ми 95 відсотків національного прибутку, якби не „ощасливила" нас Москва своєю верховністю.

Національного відродження не бажають зрозуміти ті, хто живе за рахунок ганебної експлуатації народів України. Це вони громом овацій зустріли порівняння України з однією з провінцій Канади, яке зробила прем'єр-міністер Великобританії Марґарет Тачер. Де, в якій країні, що поважає себе, таке можливе? Це стало можливим в Україні, яка має близько 55 мільйонів населення і є повноправним членом ООН! Чи можна спокійно дивитися на таке приниження країни і народу? Як же треба звикнути ходити на колінах, щоб не побачити, що „сміються з України сторонні люди!"

Цього року 16-го липня сталася подія, яка започаткувала шлях до повної незалежности України. Це прийняття Декларації про державний суверенітет України.

Міська організація Народного Руху України міста Кривого Рогу звертається до народних депутатів Міської Ради з закликом залучитися до національного відродження України, не опинитись глядачами на пароплаві історії, а стати до лав небайдужих людей, оправдати довір'я народу, який чекає від нас не тільки ковбас і горілки в святкові дні. Україна — наша спільна мати і в нас є спільна

(Закінчення на стор. 4)

В Мюнхені відзначили 25-ліття УІТ

Мюнхен, Західня Німеччина. (ПС УІТ). — Заходами Українського Вільного Університету й Українського Історичного Товариства відбулася тут в приміщеннях УВУ в днях 24-25-го серпня наукова конференція для відзначення 25-ліття діяльности Українського Історичного Товариства. Конференція відбулася в рамках тематики „Українські навчальні інституції та історіографія України і діяспори — сучасне й минуле".

Після відкриття конференції 24-го серпня при участі ректора УВУ Теодора Богдана Цюцюри та голови УІТ Любомира Винара виголошено доповіді: „25-ліття Українського Історичного Товариства" — Л. Винар, „Відділ Макаренка при університеті Марбурґ" — Г. Ґілліґ, „Український Науковий Інститут у Берліні" — Д. Злепко, „45-ліття Українського Вільного Університету у Баварії" — І. Полюлах, „Історичні передумови формування духовности в ранніх монастирях України", — Д. Степовик, „Академічна діяльність і наукові інституції української еміграції у Чехо-Словаччині 1920-1940" — Б. Єржабкова.

У суботу, 25-го серпня, продовжувано конференцію слідуючими доповідями: „Державно-правний характер Зборівського договору з 1649 року" — Т. Мацьків, „Концепції східньоевропейської історії за М. Грушевським" — М. Остеррідер, „До дискусії про голод 1932-33" — М. Залізняк. Після доповідей відбулася дискусія круглого стола на тему „Українська наука в совєтській Україні сьогодні" при більшій кількості учасників. Конференцією провадили З. Соколюк і Д. Злепко. Доповіді й дискусія круглого стола відбувалися українською й німецькою мовами.

Міжпартійна Асамблея стала на ідеологічну плятформу ОУН

Київ (УПА), Інформатор Міжпартійної Асамблеї). — Тут 30-го серпня продовжила свою працю Українська Міжпартійна Асамблея, до якої входять: Українська Національна Партія, лідер Григорій Приходько; Об'єднання „Державна Самостійність України", лідер Іван Кандиба; Українська Християнсько-Демократична Партія, лідер Василь Січко; Українська Республіканська Партія, лідер Левко Лук'яненко. На Заході їх підтримує партія ОУНр.

Українська Міжпартійна Асамблея відбулася в Києві 1-го липня цього року, проголосивши, що стала на революційний шлях творення української держави. За її рішенням в Україні створюються громадянські комітети, які проводять реєстрацію громадян незалежної української держави, які мають обрати делеґатів до українського національного конгресу.

Виконавчий комітет Української Міжпартійної Асамблеї оприлюднив заяву, у якій наголошується необхідність створення незалежної української радіостанції. Зокрема у заяві сказано: „Монополія на всі засоби масової інформації в Україні колоніяльної адміністрації УССР, контрольованої комуністами, робить неможливим використання їх для правдивого висвітлення подій, що розгортаються в Україні, для населення України і світової громадськости.

Українська редакція 'Радіо Свобода', фінансована Конґресом ЗСА, проводячи політику американської Адміністрації, чиї інтереси вимагають все більшої підтримки московського імперського уряду, як стабілізуючого фактора в евроазійському реґіоні, стоїть спиною до національно-визвольних рухів і не може бути рупором наших державницьких стремлінь.

У зв'язку з цим Виконавчий Комітет Української Міжпартійної Асамблеї звертається до української громади на рідних землях та в діяспорі з пропозицією створити незалежну українську радіостанцію, яка чітко пропаґувала б ідеї української державности. З пропозиціями звертатися до інформаційного відділу Української Міжпартійної Асамблеї у Києві на телефон і телефакс 417-67-38, або до редакції часопису 'Золоті Ворота' на адресу: село Острів, Рокитнянського району, Київської області, Павло Скочок".

Заяву підписав голова Виконавчого Комітету УМПА Анатолій Лупиніс.

Українська Міжпартійна Асамблея (УМПА) 30-го серпня отримала від громадянських комітетів звіти про число зареєстрованих громадян незалежної української держави. Зареєструвалося: у Львівській області — 310,443; Київ і Київська область — 80,000; Волинська область — 5,875; Вінницька — 2,000; Дніпропетровська — 4,200; Донецька — 5,000; Житомирська — 3,000; Ужгород та Закарпатська область — 1,370; Кіровоградська область — 3,700; Одеська область — 1,000; Полтавська область — 3,000; Рівенська область — 12,000; Хмельницька область — 5,000; Черкаська область — 9,300; Білгород-Дністровський — 1,100; разом — 540,000 осіб.

Політичні партії та групи, що входять до УМПА, ставши на ідеологічну плятформу ОУН, не визнають суверенітет СССР в Україні, державну освіту УССР не приймають до уваги і вважають Україну окупованою територією. Досягнення національної незалежности Україною вони вбачають у відновленні Української Народної Республіки, яка існувала у 1917-1922 роках.

В МОСКВІ БРАКУЄ ХЛІБА Й ІНШИХ ПРОДУКТІВ

Москва. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" в Москві Билл Келлер інформує у числі з 4-го вересня, що також в Москві бракує хліба й основних харчових продуктів, брак яких ще більше відчувається поза столицею СССР. Мешканці Москви, — пише Келлер, — стрінулись минулого й цього тижня із справжньою економічною кризою, яка, на думку багатьох, значно погіршилася в останньому часі. Хліб і інші вироби з тіста раптом зникли з полиць крамниць. Спочатку москвичі були здивовані, а потім ображені тим, що їхній власний уряд допустив до такої економічної кризи, з якої вже намає виходу.

Порожні полиці в крамницях скоро появилися на екранах телевізійних апаратів, бо центральна телевізійна передача „Время" мусіла, під тиском громадян, менш-більш об'єктивно поінформувати глядачів про існуючу ситуацію. Газета „Ізвєстія", орган Верховної Ради СССР, назвала такий стан „спадом економіки, яка погіршується з дня на день". Між іншим „Ізвєстія" перший раз від часу тривання перебудовної реформи президента Міхаїла Ґорбачова, назвала такий стан „нестерпним" і пригадала, що хліб, радше брак хліба, був одною з причин започаткування революційних зривів в царській Росії в березні 1917 року.

Очевидно, москвичі були розчаровані і обурені, але з цього приводу не влаштовували покищо жодних демонстрацій, як це було ще недавно з приводу браку сигарет і тютюнових виробів взагалі, пише Келлер і додає, що центральний і республіканський уряди, тобто М. Ґорбачов і Боріс Єльцин, мусять якнайскорше зліквідувати цю ненормальність, якщо хочуть оминути зайвих протестів і критики в пресі. Російська федерація у 250-сторінковому документі, який тепер обговорюється у Верховній Раді РСФСР, пропонує зменшення до мінімуму допомогу СССР для закордонних держав, витрати на оборону і КҐБ, продаж державної власности і звільнення робітників у сільському господарстві від залежности колгоспів та привернення землі на власність тим родинам, які зацікавлені у відновленні давніх господарських систем, бо іншого виходу немає.

М. Ґорбачов покищо не дав свого „благословення" для пляну Б. Єльцина, кажучи, що плян вимагає уліпшення і введення змін. Представники Російської федерації натомість кажуть, що Ґорбачов в основному погодився з їхнім пляном, який, до речі, був випрацюваний під пильним наглядом дорадників Ґорбачова в економічних справах, зокрема Станіслава С. Шаталіна. Різниця тільки в тому, що президентська рада і сам М. Ґорбачов покищо мовчать про основний економічний плян, а Б. Єльцин говорить про нього голосно, а навіть виступає в телевізії.

Так званий 500-денний плян уряду має розпочатися 1-го жовтня і власне він передбачає гостре обмеження видатків, включаючи 10 відсотків з бюджету на озброєння, 20 відсотків на операції КҐБ і 75 відсотків неекономічної допомоги закордонним країнам, в першу чергу гоставу зброї тощо. Плян передбачає продаж державою і компартією будинків і землі. Після 500 днів пробного періоду 70 відсотків ідустрії, зокрема легкої, і 90 відсотків інших підприємств перестануть бути власністю держави. Б. Єльцин каже, що совєтські громадяни є готові до радикальних перемін, але практика покаже чи плян буде успішно діяти, — кажуть спостерігачі.

ВІЙСЬКОВІ ЧАСТИНИ ЗСА ЗАЛИШАТЬСЯ ДОВШЕ У ПЕРСЬКІЙ ЗАТОЦІ — КАЖЕ ДЖ. БЕЙКЕР

Вашінгтон. — Державний секретар З'єднаних Стейтів Америки Джеймс Бейкер, виступаючи перед членами Палати Репрезентантів і під час зустрічі з багатьма сенаторами заявив, що на його думку військові частини ЗСА, стаціоновані тепер в Савдійській Арабії і на кораблях в районі Перської затоки, залишаться там, правдоподібно довший час, а може навіть тоді, коли іракський президент Саддам Гуссейн відтягне свої війська з окупованого Кувайту.

У своєму першому виступі перед конґресовими комісіями від часу започаткування конфлікту на Близькому Сході, викликаному, як відомо, вторгненням великих військових частин Іраку до Кувайту, речник Адміністрації президента Джорджа Буша намагався пояснити конґресменам і сенаторам чому Уряд ЗСА був змушений до таких драстичних протизаходів, які закінчилися перекиненням до Савдійської Арабії і в район Перської затоки не тільки великої кількости вояків, але також наймодернішу зброю всякого калібру, яка призначена не тільки для нанесення удару аґресорам, але служить для охорони американських вояків.

На думку Дж. Бейкера ЗСА будуть змушені прийняти плян реґіональної безпеки, який між іншим передбачає недопущення Іраку до продукції більшої кількости хемічної зброї і продукції власної атомової бомби та інших видів нуклеарного озброєння.

Пропозиція Дж. Бейкера, викладена перед конґресовими комісіями, різниться від пропозицій совєтського уряду і заяви міністра закордонних справ СССР Едуарда А. Шеварднадзе, який запропонував у вівторок, 4-го вересня скликання міжнародної конференції для обміркування близькосхідніх проблем, які включають також проблему ізраїльсько-палестинського конфлікту від полагодження якого, мовляв, залежить дуже багато.

Бейкер також намагався злагіднити голоси критики політики Адміністрації, які виникли у зв'язку з пляном Дж. Буша подарувати Єгиптові сім біл. долярів боргу за те, що єгипетський президент Госні Мубарак у критичній ситуації іракської аґресії, став по стороні ЗСА і обіцяв навіть вислати до Савдійської Арабії військо, якщо зайде для цього потреба. Крім того він весь час був активний у переговорах між поодинокими лідерами та головами держав арабських країн. Не зважаючи на це деякі сенатори і конгресмени вважають, що рішення Буша є передчасним, створює небезпечний прецидент і може навіть викликати непорозуміння в таборі прихильних до ЗСА держав. Очевидно, такий високий „подарунок" вимагатиме схвалення Конґресу і власне тому Дж. Бейкер між іншими заторкнув також і цю драстичну справу.

Довготривалий плян безпеки на Близькому Сході передбачає систематичний бойкот в доставі модерної зброї і запасових частин для Іраку, без вийнятку, тобто з включенням до пляну більшости держав світу, членів ООН. Політичні аналітики і спостерігачі підозрівають, що такий плян буде предметом розмов між Дж. Бушем і президентом Міхаїлом Ґорбачовим в Гельсінках наступного тижня.

Дж. Бейкер не виключає однак знищення іракських фабрик хемічної зброї і нуклеарних станцій виробу атомової зброї. На запитання багатьох конґресменів чи ці об'єкти не можна знищити без фізичної атаки, Бейкер жартома відповів: „ні, без знищення ви цієї цілі не осягнете!"

Вірмени починають роззброюватись

Москва. — Пресові аґентства інформують з Москви, що так звана Вірменська національна армія (АНА), одна із найчисленніших збройних одиниць у Вірменії, погодилась скласти зброю в означених пунктах і розпочати переговори з представниками республіканського уряду. У Вірменській ССР існує ще багато інших озброєних груп, які відмовляються виконати наказ президента СССР Міхаїла Ґорбачова про роззброєння і здачу зброї в пунктах КҐБ.

Згідно з повідомленням з Єревану, досі приблизно 150 осіб членів АНА, вже здали зброю і амуніцію, а два провідні члени групи, Разімік Василян і Вартан Вартанян, виступили в республіканській телевізії із закликом до всіх членів і прихильників АНА не ставити спротиву республіканському урядові Вірменії.

Як відомо, декілька днів тому уряд Вірменської ССР проголосив винятковий стан в республіці. Ці заходи, на думку республіканських чинників були потрібні для того, щоб припинити хвилю вбивств провідних осіб і поглиблення конфлікту між вірменами та азербайджанцями. Між іншим, бойовики АНА вбили депутата Верховної Ради Вірменії Віктора Айвазяна. В кінці минулого тижня президент Вірменії Левон Тер-Петросян, звертаючись до населення республіки, закликав вірменів боротися леґальними засобами за свою суверенність й незалежність але уникати збройних зударів з сусідніми народами і федеральною армією, бо такі зудари, мовляв, не принесуть користі нікому. Петросян, якого вважають одним із переконаних прихильників самостійности Вірменії і відірваности від Москви, користується великим авторитетом у населення Вірменії. Крім того він заявив, що бойова група АНА, яка нараховує понад 5,000 вояків, потребує три-чотири місяці часу, щоб закінчити процес припинення збройних виступів і здачу зброї. Він додав, що перший крок вже зроблений і тому усі сторони, тобто уряд в Москві і уряд в Єревані, повинні „узброїтись" в терпеливість і вирозуміння. Петросян підкреслив і той факт, що АНА підпорядковується урядові республіки. „Вірменський народ знає, що в республіці існує дійсний уряд, який знає чого він хоче і до чого стремить. Діяльність цього уряду приносить позитивні плоди", — заявив президент Петросян у телевізійній програмі. „Ми не бажаємо, щоб полилася кров будь-якого народу і виступатимемо за мирне полагодження кожного питання", — сказав на закінчення Петросян.

В Нюарку і Ню Йорку відбудуться концерти української пісні

Нюарк, Н. Дж. — Тут у п'ятницю, 7-го вересня, відбудеться концерт української пісні, о 8-ій год. вечора в залі української католицької церкви св. Івана Хрестителя.

В програмі концерту — українські народні, історичні та стрілецькі пісні. Виступатимуть: заслужена артистка України Надія Петренко-Матвійчук, сопрано, соліст Луцької філармонії Олександер Гаркавий, викладач Дрогобицької музичної школи Сергій Максимів — супровід, заслужений працівник культури та член Товариства Української мови ім. Т. Шевченка, Галина Демченко — конферансьє. Весь дохід призначений на фонд Товариства Української Мови ім. Т. Шевченка.

В неділю, 9-го вересня, концерт української пісні відбудеться в Українському Народному Домі в Ню Йорку, 140 Друга аве., о год. 2-ій по полудні.

ЗУСТРІЧ З М. ГОРИНЕМ

Чикаґо. — Тут, в суботу, 8-го вересня, відбудеться зустріч з головою Секретаріяту Українського Народного Руху, заступником голови Народної Ради у Верховній Раді УССР Михайлом Горинем. Зустріч протягом бенкету з визначним політичним діячем відбудеться в залі української католицької церкви свв. Володимира і Ольги, 2245 Суперіор вул. Початок о год. 6-ій вечора.

У СВІТІ

АМЕРИКАНСЬКІ ТА САВДІЙСЬКІ офіційні чинники потвердили вістки, що ЗСА без зайвого розголосу розмістили свої бойові літаки у кількох країнах поблизу Савдійської затоки для допомоги в обороні Савдійській Арабії. Дозволяючи на розміщення американських бойових літаків на своїй території, ці країни дали ЗСА вийнятковий доступ до своїх летовищ. Таке розташування американських літаків підкреслює, що зобов'язання ЗСА боронити Савдійську Арабію від іракського нападу є переконливе і включатиме також країни, що дали дозвіл на розташування американських бойових літаків у себе.

В ОСТАННІХ ТРЬОХ ТИЖНЯХ поблизу місцевости Рувейшід в Йорданії, що знаходиться біля ірако-йорданської границі створився жалюгідний табів втікачів, який нараховує понад 70,000 осіб. Це табір втікачів з Кувайту в переважаючій більшості азійського походження, життя яких розбилося із приходом військ президента Саддама Гуссейна до Кувайту. Закордонні кореспонденти стверджують, що досі до Йорданії прибуло понад 350,000 втікачів, більшість з них це араби та азіяти. Одначе тоді, коли араби дуже скоро виїжджають до Єгипту та інших арабських країн Близького Сходу, азіяти залишаються в Йорданії, переважно в таборах втікачів, де голод та нуджа є їхнім щоденним співжителем.

З БАГДАДУ ВИПУЩЕНО невелику гострку жінок і дітей, із західніх країн, що їх іракські власті затримали в Кувайті та Іраку після окупації Кувайту. Одначе дальші пляни про евакування були нагло перервані та скомпліковані урядом Іраку, який відмовився видати дозвіл на приземлення літаків інших країн, призначених для вивезення жінок і дітей. Речник іракського уряду заявив, що бажаючі виїхати можуть це робити, винаймаючи літаки іракської лінії або переправлятися крізь пустиню до Туреччини чи Йорданії. Західні та азійські дипломати роблять різні заходи, щоби якнайскорше евакувати кілька тисяч іноземних жінок і дітей, що залишилися в Іраку.

У ВІВТОРОК, 4-ГО ВЕРЕСНЯ, після майже цілорічних перешкод, до столиці Південної Кореї Сеулю з групою делеґатів прибув президент Північної Кореї на вершинні переговори та зустріч з південними корейцями, першу того роду зустріч від закінчення корейської війни в 1953 році. Одначе вже на початку заплянованих чотириденних зустрічей закордонні дипломати та корейські офіційні чинники все ще сподіються непередбачених перешкод, які можуть затроїти атмосферу та завернути ці довготривалі зусилля багатьох, щоби поліпшити відносини між північними та південними жителями Корейського півострова.

ПОНАД 30 АМЕРИКАНСЬКИХ конґресменів відбули поїздку до Савдійської Арабії та заявили, що вони готові почекати поки економічні санкції проти Іраку почують діяти. При цьому підкреслювали вони, що це потриває кілька місяців. Аналітики та спостерігачі твердять, що така настанова членів Конґресу дає змогу президентові Джорджеві Бушеві завершити конкретні пляни про оборону Савдійської Арабії та закріплення військових частин на її території.

В АМЕРИЦІ

В ПОНЕДІЛОК ВВЕЧЕРІ, 3-го вересня, президент Джордж Буш повернувся з літніх вакацій до Вашінгтону. У вівторок, 4-го вересня, він зустрівся з лідерами Конґресу та почав підготову до зустрічі з Міхаїлом Ґорбачовим. Зустріч на вершинах, як вже повідомлялось, відбудеться в неділю, 9-го вересня, в столиці Фінляндії, Гельсінках. Заступник пресового секретаря Білого Дому Роман Попадюк, повідомив, що Президент виїде в п'ятницю, а в суботу, зустрінеться з президентом Фінляндії Мауно Койвісто. За словами Попадюка, Дж. Буш та М. Ґорбачов „обговорюватимуть багато проблем, не тільки кризу на Близькому Сході". До цих проблем він зарахував також питання роззброєння. Політичні аналітики передбачають, що в Гельсінках вестимуться також розмови про економічні проблеми, які торкаються інтересів двох потужних держав. Дорадники президента Дж. Буша називають зустріч в Гельсінках „ неофіційною". Журналісти нагадують, що три дні тому М. Ґорбачов висловив занепокоєння нарощуванням американської військової сили на Близькому Сході. Офіційні чинники Білого Дому, в свою чергу, висловлюють свою стурбованість присутністю совєтських військових дорадників в Іраку.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУД У Балтиморі почав розглядати справу колишнього працівника Сі-Ай-Ей Томаса Клайнса замішаного в афері Іран-контра. Його звинувачують у приховуванні прибутків з участи в пересилці зброї до Нікараґуа. За те, що Т. Клайнс не подав правдиву інформацію для оподаткування, заперечуючи посідання рахунків у іноземних банках, йому загрожує 16 років ув'язнення та гривна в сумі одного мільйона долярів. Розслідування афери Іран-контра вже триває три з половиною роки, а Т. Клайнс став восьмим учасником під слідством. На відміну від попередніх судових справ, коли увага суду зосереджувалась на прихованій діяльності державних осіб, справа Клайнса базується на цілій сітці компаній, які займалися продажем зброї. Згідно з повідомленням Конґресу, торгівля зброєю принесла прибуток 30 міл. дол., з яких майже 990,000 дол. заробив Т. Клайнс, що тримав ці гроші під чужим ім'ям у швайцарському банку.

22-ЛІТНІЙ ТЕНІСОВИЙ інструктор Браєн Ваткінс зі стейту Юта, який приїхав до Ню Йорку з батьками та братом загинув від ножевих ран на станції підземки на 53-ій вул. та Сьомій аве., в неділю, 2-го вересня. Він втратив життя, захищаючи свою матір від банди злочинців, які перед тим обграбували його батька. Поліція арештувала 7 злочинців, яких запідозрюється у грабунку та вбивстві. Браєн Ваткінс став 18-ою жертвою злочинности в нюйоркській підземці в цьому році. Посадник Ню Йорку Дейвид Дінкінс, коментуючи цю трагічну подію, підкреслив лише, що проблема злочинности — це загальнокрайова проблема, не лише Ню Йорку. Для того, щоб запобігти зростанню злочинности у метрополії, в небезпечних дільницях патрулюватимуть поліціянти навіть у свої вихідні дні. Тепер вже зголосилося 200 добровольців-поліціянтів, які за додаткову оплату, 175 дол. за день, проводитимуть свої вільні дні на вулицях міста.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to

Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на Svoboda

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Нова зустріч Буша й Ґорбачова

Коли 1-го вересня ц.р. президент Джордж Буш проголосив на скликаній на швидку руку пресовій конференції у Кеннебанк форті у стейті Мейн, що він і Міхаїл Ґорбачов стрінуться 9-го вересня у Ґельсінках у Фінляндії, то автоматично насунулася всім на думку сучасна поважна криза в обширі Перської затоки. Буш намагався затерти враження , наче би ту зустріч зорганізовано виключно у зв'язку з тією кризою. Мовляв, вже на останній вершинній конференції рішено частіше стрічатися, — є багато інших важливих справ для обміркування — докладний зміст зустрічі ще виготовляють державний секретар Джеймс Бейкер і совєтський міністер закордонних справ Едуард Шеварднадзе. Але хто слухав тоді Президента мусів мати враження, що Президент свідомо намагається применшити значення цієї зустрічі і її головну причину та ціль. Особливо незручно почувався президент Буш, коли один з журналістів запитав його, чи він буде вимагати від Ґорбачова відкликання з Багдаду кількох тисяч високих совєтських старшин, дорадників Саддама Гуссейна. Буш замнявся і надумувався, що відповісти. Ці совєтські генерали й інші старшини у Багдаді — це наявний доказ ворожої Америці гри Москви на Близькому Сході, але годі було сказати щось прикре про Ґорбачова — перед зустріччю з ним. Зацукуючись Буш відповів: „Ми ще не маємо устійненої програми нарад". Буш заперечив також, наче б він проситиме Ґорбачова посередничити у конфлікті з Саддамом Гуссейном.

Трохи більше світла на цю зустріч кинула пресова конференція Ґорбачова переведена два дні перед виступом Буша. Ґорбачов був очевидно дуже стурбований концентрацією американських збройних сил в Савдійській Арабії і на східніх водах Середземного моря. Цілий обшир Близького Сходу був ще за царських часів і за комуністичної влади у Москві тереном американсько-російського, згодом совєтського, суперництва. Ізраїль тому став фаворизованим союзником Америки, що географічно він лежить на дорозі до Перської затоки і до Індії — завітньої мрії московської експансії. Острах володарів Кремля перед атакою з боку „імперіялістів" має просто патологічний характер. Присутність тепер около 100,000 американського війська й велетенської морської армади у тому обширі, в якому Москва завжди бажала „бути присутньою" — це несподівана поважна журба для спадкоємця політики царату, Міхаїла Ґорбачова. Але це й поважна дилема. Бо виявилося, що його, Ґорбачова, приязнь з Саддамом Гуссейном стала дуже незручною й може коштувати Москві втрату прихильности в Західній Европі й Америці — що було би для СССР в його пресумній внутрішній ситуації просто катастрофою. Тому Ґорбачов прилюдно натаврував наїзд Іраку на Кувайт і представник СССР в ООН голосував за всіми резолюціями, що їх спонзорували ЗСА і Британія. Чули ми з американських джерел, що ніби СССР висилає також один військовий корабель на води біля Савдійської Арабії, але активно не помагатиме у бльокаді Іраку.

СССР був головним постачальником зброї Іракові. Коли б прийшло до збройного зудару, то Ірак воював би проти Америки совєтською зброєю. Це незручна ситуація для Ґорбачова, який не може довше сидіти на двох стільцях. Один з телевізійних коментаторів зауважив, що найбільша прикрість для Саддама Гуссейна це факт, що його приятель, Ґорбачов, буде у Ґельсінках всміхатися до найбільшого його ворога — Джорджа Буша. Не йдеться про церемонійні усмішки. Ситуація так склалася, що Ґорбачов мусить маніфестувати свою солідарність із західнім світом. Проте були вже прецеденти, що Ґорбачов використовував кожну ситуацію, щоби щось виторгувати для СССР. Упадок комунізму у Східній Німеччині, з'єднання Німеччини і її рішення належати з'єднаною до західнього бльоку НАТО — це страшний удар по СССР. Але Ґорбачов використав те своє нещастя для виторгування від Західньої Німеччини більйонів твердої валюти. Невідомо, чи у Ґельсінках не вимагатиме він від Буша якоїсь заплати за свою активнішу ролю в близькосхідньому конфлікті.

М. Брід

ЧАС СЕРЙОЗНИХ ПОЛІТИЧНИХ ВИРІШЕНЬ В УКРАЇНІ

II.

І саме в таку суперечність попала Верховна Рада УССР. З одного боку, її комуністична більшість погодилася на відносну радикальність цього документу, де виділено параграф про це, що УССР „має право на власні збройні сили", а з другого, голова Ради слухняно їздить на переговори про новий договір, не маючи при цьому відповідних повновважень. Прийнято справді добре зредагований закон про економічну самостійність УССР, де поміщено параграф про власну валюту, але заступник голови Ради Міністрів УССР заявляє, що вона непотрібна, тому, що довела б до економічної катастрофи. Такими справами мав би якраз і завідувати центр. Ситуація справді дивна. Мабуть, не прогрішимо перед дійсністю, коли ствердимо, що разом з прийняттям згаданих документів українське відродження увійшло однак на дорогу реальної будови реальної державности. Це лише початок, але початок, який відкриває правильний шлях, коли прийнято еволюційну, парляментську дорогу досягнення самостійної України. Наступними кроками мають бути виконавські закони до декларації, з яких дуже істотне значення матиме закон про владу, про власність, органи місцевого самоврядування, врешті нова конституція, а також вирішення справи цього нового договору. І все це повинно рішитися восени цього року на другій сесії Верховної Ради.

Зі заяв демократичних сил ясно виникає їх тактика і стратегія. Один з провідних діячів Руху, депутат СССР Володимир Черняк так висловився про них: „Укладення нами Союзного договору може бути використане як нові кайдани для України. Той проєкт, який наділсано республіці, принизливий. Знову центр дарує певні свободи. (...) Спочатку треба республіці стати незалежною, а потім вона вже сама вирішуватиме, у які союзи, асоціяції чи співдружності вступати. Можливо, це буде щось на кшталт Европейського економічного співтовариства, чи Британської співдружности націй. Можливо, якась із республік не захоче вступати в жодні союзи — це право кожного народу. І ніхто, крім самого народу і Господа Бога, не може вирішувати його долю".

Самозрозуміло, що Ґорбачову така лінія, мабуть, не підходить, ані, що за тим, партійній бюрократії в Україні. Отже, підготовляється серйозна проба сил. Гра Ґорбачова полягає на цьому, щоб „бомбленням" президентськими законами, законами Верховної Ради СССР створити окреслений стан на основі якого йтимуть переговори про новий союзний договір. Отже, по суті, не буде про що дискутувати.

Перешкодити такому розвиткові подій може тверде стояння на основі Декларації про суверенітет Народної Ради і демократично настроєних інших депутатів та широкий суспільний рух за незалежність. Тільки — бо при такій умові імперія може поступитися. Тут слід згадати ще про один чинник, а саме про Росію Єльцина.

Її сьогоднішнє республіканське керівництво веде перед у економічних перетвореннях. Вони доволі радикальні і, що дуже істотне, примушують до здачі позицій комуністичну партію. Просто вимоги практичного життя примушують керуватися прагматичними принципами а не ідеологічними настановами. Це й додатково підтримує стремління до змін в Україні, коли ще взяти до уваги приєднання Ґорбачова і цілого всесоюзного центру до концепції Єльцина. Небезпечним є це, що проєктується тут створення єдиного економічного простору в оновленому СССР. А таке підтверджує голоси скептиків, які говорять про курс „на конфедерацію" споdідуваний Єльцином. Це й може бути одна з альтернатив для Ґорбачова.

В Україні чимраз голосніше лунають голоси про скорочення каденції теперішньої Верховної Ради. В постанові схваленій на останньому засіданні Ради Української Республіканської Партії стверджено, що таке повинно відбутися якнайскоріше, тому що теперішня Верховна рада „не дбає про інтереси народу України". Збираються підписи під відновленням громадянства УНР, а масові страйки робітників Києва і Донбасу відбуваються під синьо-жовтими прапорами і мають гостро політичний характер.

Перерву в нарадах Верховної Ради УССР Ґорбачов і Кравчук хочуть використати на заключення договору. Переїзд до Москви Івашка, його висока позиція, а також позиція інших українців у партійному та державному апараті московського центру показує наскільки українська проблема важлива для Кремля. Адже відомо, що про долю СССР вирішить ставлення до його „перебудови" Росії та України. Тому теж Ґорбачов пішов, як здається, на доручення цього діла також українським комуністам, які мають підтримку в рядах КПУ, і які водночас, ґарантуватимуть інтереси партійного апарату в моделюванні зміненої економічної системи в СССР.

Демократичний рух, натомість, хоче використати перерву для зміцнення своєї позиції, політизацію суспільства та вироблення концепції дальшої поведінки.

Наближається час серйозних політичних вирішень на Україні.

Про основника Дому-Музею Тараса Шевченка в Києві

Н.Н. — Майже кожний, хто приїздить оглядати Київ, заходить до Дому-Музею Тараса Шевченка, який знаходиться недалеко від серця Хрещатика. Та мало хто, навіть у Києві, знає, що його зорганізував і заплянував у 1926 році визначний український науковець-архівар, Володимир Міяковський, який пізніше був керівником цього музею, аж до часу арешту у 1930 році (справа СВУ).

В одному із журналів України є тепер рубрика „Діти твої, України", щоб зазнайомити жителів України із визначними діячами, яких довший час промовчувано. Про працю одного із них, основника Дому-Музею Т. Шевченка, В. Міяковського, доповідала цього літа у Києві д-р Л. Онишкевич.

В. Міяковський був людиною відданою справі зберігання архівів: він був директором Київського Центрального Історичного Архіву ім. Володимира Антоновича, з пізніше, в Ню Йорку, заснував Архів та Бібліотеку УВАН. Він був теж ініціятором купівлі Будинку УВАН, де переховується бібліотека, що названа тепер його іменем. Як прекрасний бібліограф та знавець Шевченка і його доби, В. Міяковський був також редактором серії УВАН „Шевченко" (10 чисел) та окремих автографів і праць про Т. Шевченка.

У головному музеї Тараса Шевченка в Києві, перед дуже зацікавленою повною залею слухачів, д-р Л. Онишкевич мала доповідь про В. Міяковського як основника Дому-Музею Т. Шевченка. Також виголосила вона другу доповідь про В. Міяковського як шевченкознавця, в Інституті Літератури УН. Цю доповідь зорганізувала Міжнародна Асоціяція Україністів (МАУ).

Крім цих двох доповідей, д-р Л. Онишкевич мала теж доповідь в Інституті літератури про п'єсу „Патетична соната" Володимира Куліша. Під час своєї поїздки в Україну вона також зазнайомлювалась із сучасним театральним життям України, зокрема із театральними режисерами і постановками (бачила їх 12) у Львові і в Києві.

ОЛІМПІЙСЬКІ НАДІЇ

Іван Яремко, Львів

Срібне весло з Львівщини

Кілометрів 15 за Кам'янкою-Бузькою (колись — Кам'янка-Струмілова) лежить Добротвір — селище енерґетиків, бо там розташована потужна електростанція, в якій працює більшість добротвірчан. До потреб електростанцій створено велике водоймище, яке не замерзає й зимою, що дозволяє веслярам проводити тут цілорічні тренування. Тому й розташовано на березі кілька будиночків, де розміщені спортові школи веслярів на байдарках та каное. Сюди щоденно проходять десятки хлопчиків та дівчаток різного віку, щоб розпочати чергове тренування.

Отак розпочинав свою спортову кар'єру на цьому березі неодноразовий чемпіон світу і срібний призер Олімпіяди в Сеулі Михайло Сливинський. Своє перше тренування Михась пам'ятає досі, бо скінчилося воно купанням у холодній воді. Було це взимку 1982 року. Хлопець сів у човен і так міцно запрацював веслом, що ...опинився у воді. І хоча купання зимою не вельми приємне зайняття, це тільки додало 13-річному новачкові завзяття в дальших тренуваннях.

Першим тренером його був Б. Михальчук, а згодом став Петро Браташ, який і довів свого односельчанина до олімпійської медалі. Та перш, ніж вийти на старт у Сеулі, довелося немало поту пролити на одноманітних зайняттях, опрацьовуючи техніку веслування. Довгий час фахівці не вірили в Сливинського, не вбачаючи в ньому змагуна високої кляси (зріст Михайла 178 см. вага 80 кг.), але за кожним новим стартом хлопець з Львівщини брав щораз вищу висоту. На чемпіонаті світу серед юньйорів, що проходив у Юґославії, Михайло став довгоразовим чемпіоном — на дистанції 1,000 м. і в каное-двійці. А в олімпійському сезоні настільки вдало виступив у всіх змаганнях і вдома, і за кордоном, що керівники збірної країни змушені були віддати йому перевагу перед іншими конкурентами. Сливинський виправдав надії і сподівання усіх тих, хто в нього вірив і зичив йому успіхів. Тільки якась невловима мить, що могли зафіксувати лиш електронні годинники відсунула його на другу сходинку олімпійського п'єдесталю. Переміг найбільш титулований веслувальник, неодноразовий чемпіон світу німець Гойкродт. І хоча львів'янин був дуже злий на себе, що змарнував свою шансу, він переконався: чемпіони світу і Олімпійських Ігор — не всесильні, їх теж можна перемагати.

З вірою в нові успіхи живе зараз і ретельно готується до наступних змагань студент Львівського Інституту Фізкультури Михайло Сливинський, що кар'єра веслувальника розпочинається такою пригодою — купанням в холодній воді.

М. Бараболяк

ОРГАН АТЕЇСТИЧНОЇ ПРОПАҐАНДИ В УКРАЇНІ — МАЙЖЕ РЕЛІГІЙНИЙ

Попав мені в руки примірник київського місячника „Людина і Світ" — атеїстичний орган товариства „Знання" (травень 1990). Коли аналізуєш його зміст, бачиш, що журнал був „запрограмований" для протирелігійної пропаґанди — і таким дальше виходить. Та на ділі це нині досить поважний орган філософської думки. Для ілюстрації наведемо основні думки статті доктора філософських наук Лева Митрохіна п.з. „Релігія і мораль": „Зміни, що їх зазнав нині образ релігії у спільній думці — очевидний, особливо у засобах масової інформації. Говорити про незмінність релігійної духовости, про євангельські корені істинної моралі стало ознакою інтелігентності і чутливости, коли термін 'науковий атеїзм' , чи атеїзм узагалі, сприймається майже як лайливий вираз". Причин цього стану автор добачується головно „у тому, що агресивні антирелігійні заклики, безперечно, вносили немалу частку ворожнечі і взаємної підозрілості у повсякденне життя", не згадуючи вже про сталінські репресії. Багато баламутства внесло вчення про „класовість" моралі, коли в народі вкорінене почуття про тривке джерело моралі у Бозі".

Цей фактор був вирішальним. Автор пише: „В обстановці бездумної ломки релігійних норм і традицій релігійні уявлення сприяли збереженню і захисту моральних цінностей на побутовому рівні, оскільки вони протиставлялися аморалізмові нового порядку, котрий у свідомості віруючих стійко асоціювався з безбожжям, зі світом гріха. Різнота моралі релігійної і соціалітичної сприймалась як протистояння ідеології панування, жорстокості і вірності моральним заповіддям. Прихильники атеїзму символізували насильство і двоєдумство, а прихильники релігії — жертви безаконня і морального цинізму".

На основне питання, чи релігія сприяє стійкости моральних переконань, автор каже таке: „Сьогодні, здається, найвойовничіші атеїсти примирилися з висновком про те, що вчення Христа було революційним поворотом у ставленні культури і моральної свідомости на европейському континенті... За кожною людиною визнається здатність до морального вибору, чуття обов'язку, відданості, голос совісті, і т.ін. Християнство як релігія світова, звертається до людини як такої, воно виражає загальнолюдські ідеали, критерії, норми. Хоч якими 'незручними' уважались безбожниками ці критерії, такі історичні факти заперечувати неможливо".

Якщо йдеться про теоретичний атеїзм, то на думку автора статті, питання не в тому чи існує Бог, чи ні, а в тому, чи моральні приписи були створені людьми на землі, чи „прийшли з неба", від Бога. Атеїст приймає першу альтернативу. Але він не заперечує великої вагомости вірування, що моральні закони — Божі закони. Пише: „На ранніх етапах історії, коли особистісна, автономна свідомість щойно формувалася, саме ідея всевидющого Бога була тією неодмінною умовою, що забезпечувала перехід від виключно зовнішніх, примусових способів реґуляції поведінки, до внутрішніх, специфічно моральних. До нині думка, що 'Бог усе бачить', стримує людину від злого". Тому автор уважає, що Сталін був великим злочинцем, коли намагався нищити релігію, те основне і глибоке джерело та стрижень всякої моралі. Але нині „живі-здорові" атеїсти не можуть відповідати за злочинні дії минулого" і каже: „всі ми згодні: в недалекому минулому спотворювалось справжнє місце релігії в історії, її роль у становленні рідної культури і моральної самосвідомости. Треба діялогу, аби добросовісніше і глибше розуміти наші внутрішні мотиви, і робити висновки про можливість спільної діяльности по реалізації загальнолюдських ідеалів. Я впевнений, що релігійна віра може стати суттєвою підмогою для реалізації багатьох моральних якостей людини — таких, як милосердя, доброта, моральна чесність і безкомпромісовість... Усім нам соціяльно-моральна позиція Церкви далеко не байдужа...".

Просто не віриться, що таке написано у періодику присвяченому пропаґанді атеїзму. Назагал статті в „Людині і світ" на деякому інтелектуальному рівні. До таких зарахувати: „Ода філософії" — директора Інституту Філософії АН УССР — Володимира Шинкарука, об'єктивну студію „Автокефалія Православної Церкви на Україні" — канд. філософських наук Леоніда Пилявеця, довідку про храм св. Тройці в Києві, більшу працю Марини Долі і Рафаеля Левчина „Розмова про Данте". Найдете в числі теж: „Як вдосконалити свою психіку", та дуже серйозно трактувати розповідь про полтерґайстів", як то совєтська міліція і каґебісти стріляли до тих „збиточників", а підозрілих у симуляціях людей арештувати, бо всяке встрявання органів безпеки повинно закінчитись найденням винуватця... Але серйозні досліди наукових чинників проводяться в цій матерії теж!

Мав я нагоду познайомитись тільки з одним числом цього „атеїстичного" журналу, але, але як на обмеженість матеріялу, для оцінки враження корисне. Маєш деколи враження, що це майже прорелігійний орган.

Михайло Лоза

ПРО НАЙНОВІШИЙ ТВІР Р. ВОЛОДИМИРА

Р. Володимир — „Манівцями" (Повість із сучасного побуту в Америці). Видавництво Юліяна Середяка, Буенос-Айрес, 1989.

II.

Заболіла Радомира — напевно — і відповідь дочки: „ Те, що ти називаєш „рідним", „своїм", поняття зглядне. Невже воно справді для нас, отут, у цій країні народжених? Хоч і не все тутешнє сприймаємо за докорінно своє, конґеніяльне, нам, побажане, проте воно досвідчене, а що тут говорити про невідому нам сторінку вашого мрійливого батьківського світу. Чи можна її назвати нашою? Без нашої життьової участи, випробування? І яке ж може бути наше практичне відношення до непровіданого особисто, коли й ви про неодне розповіли нам, вдихнули в оцю 'землю незнану' свій кипучий дух, закрашений сильно віддаллю споминів? Цього нам не вистачає, без особистого досвіду життя годі робити важливі на все майбутнє рішення. Тут ніхто, крім нас самих, не зможе за нас рішати". (Там же).

Цей вирізок із життя української еміґрації не позбавлений реальности. Подібні розмови між батьками і дітьми часто велися, ведуться і будуть вестися в українських домах, і рідко хто з дітей давав, дає чи буде давати інакшу відповідь батькам від цієї, яку Орися дала своєму батькові.

Нав'язуючи до зацитованих вище слів Радомира про створення рідного середовища, належить пояснити, що Радомир справді мріяв про створення умовин для більшого поселення українців в тій околиці, де він проживав. Робив навіть конкретні заходи в цьому напрямі, але до здійснення його мрій не прийшло. Причини невдачі автор вияснив у „Епілозі". Там читаємо: „На жаль, не вдалось у розповідному часі Радомирові здійснити цю цікаву, з багатьох поглядів побажану, хоча й, як видно із сюжету твору, передчасну ідею. За отриманими звістками, Радомир Прісний не зневірявся слабким суспільним відзивом на свої зусильні заходи біля покладення основ під його вимріяну 'малу батьківщину' в середині чужого терену, розвиваючи натомість оживлену діяльність із метою притягнути сюди щобільше з іще неоселених тут наших людей, здебільшого з-за океану, головно ж тих, яким поталанило нещодавно покинути Край. Трагічним допустом долі, нещасливий випадок припинив добре придуману дію в Радомирових плянах. Під час одного з частіших пізнішою порою проїздів у здійснюванні його ділових завдань, Радомир зазнав летунської катастрофи, в якій щолиш життям не поплатився. Згідно з тогочасними пресовими звідомленнями, мали доставити його у критичному стані до окружної лікарні. Мав пережити, проте дальші відомості дуже пливкі, непевні, невідомо й тепер, що з ним і де вони всі. За повними розходжень звістками від приятелів, родина Прісних мала б перенестись у іншу від попередньої місцевість невідомої адреси і будь-який слід пропав по ній".

Дещо дальше в „Епілозі" сказано ще: „Вислід нашого вникнення в останній період досвідченого з-під різних кутів погляду побуту Прісних подаємо під увагу читачів. У такій недослідженій повністю ситуації не обійтись без прогалин в архітектоніці повісти, які треба було заповнити логічно мотивованою уявою автора. Його все ж таки не покидає надія, що колись таки пощастить попасти на слід загубленої в лябіринті технологічної, здеґуманізованої цивілізації, родини з іншого чуттєвішого світу.

А коли б це щире бажання здійснилось, то тоді можна б і думати над продовженням нашої недокінченої розповіді". (Стор. 245-246).

А твір справді недокінчений. Повість вривається на одній телефонічній розмові Радомира із сином Денисом. Розмова велась у сердечному тоні. Ось кінцеві думки цієї розмови: „ — Пиши й телефонуй частіш, Денисе, давай знати про все важливе й нічого, хай і прикрого, не затаюй від нас. А коли б якась потреба в тебе зайшла, то знаєш, куди звернутись, від чого ж батьки дітям? — Дякую, тату, за добре слово. За нього дуже важко, а саме в ньому відчуваю тут велику потребу. Правду кажуть свої люди, що родинного тепла ніде у світі не знайти! А втім, голова вгору! Це ж по-твоєму, правда?". (Стор. 244-245)

Розмова Радомира із сином, а ще більше — „Епілог", дають можливість розв'язати символіку рисунку на обкладинці. Всохле самітнє дерево в полі — це неначе родина Радомира, якій довелося жити самітньо, далеко від рідного середовища. Веселка — це власне та надія, яку автор висловив у „Епілозі": „Його (автора) все ж таки не покидає надія, що колись таки пощастить попасти на слід загубленої в лябіринті технологічної, здеґуманізованої цивілізації, родини з іншого чуттєвішого світу".

Устами своїх персонажів автор висловив чимало цікавих поглядів на різні справи. Замітною є його туга за гармонією в житті, за справедливістю: „А втім налягав на душу тягар усякчасного неспокою людського існування — його власного, його ж сім'ї, батьківщини, всього людства. Коли прийде до якогось ладу між людським родом, окремими народами, його земляками — на зразок космічної гармонії в цілому безмірному всесвіті?". (Стор. 100).

Читач повісті „Манівцями" не може не звернути уваги на майстерність авторового стилю, на витонченість вислову. Відносно мови — автор великий естет. Мова у нього вишукана, добірна. Як у інших творах, так і в цьому, вживає він рідкісних висловів, можливо, що і власного навіть словотвору. Ось кілька таких висловів: просвіжінь

(Закінчення на стор. 4)

Стежина проторена з-за океану

Журнал „Пам'ятки України" повністю передруковує каталог виставки Українського Музею (У.М.) в Ню Йорку — „Втрачені архітектурні пам'ятки Києва". Куратор виставки і автор каталога, архітект Тит Геврик від червня ц.р. є головою Управи УМ.

Науково-популярний ілюстрований журнал-квартальник „Пам'ятки України" другий рік виходить у Києві, є органом Українського Товариства Охорони Пам'яток Історії та Культури і Українського Фонду Культури.

Каталог виставки „Втрачені архітектурні пам'ятки Києва" має бути надрукований у трьох числах журналу. Тим часом до нас долетіло число І, 1990, з першою частиною каталога. Написано, що редакція журналу „щиро дякує за люб'язно надане їй право „передруку". Згадано, що перше видання каталога вийшло 1982 року, друге — 1987, а третє — 1990, Київ, „Пам'ятки України", числа 1-3.

У числі І передруковано перші 18 сторінок каталога, повністю текст та ілюстрації, правопис не змінений. Наче вступом до каталога УМ служить редакційна стаття„Обчухране дерево". вміщена на сторінці перед каталогом. На широкому березі цієї сторінки написано: „Мартиролог нашої столиці, складений у США". Текст статті:

„У невеличкій залі ошатного будиночка на Подолі в Києві (вул. Зелінського, 5) почуваєшся моторошно, як на цвинтарі. Та й не дивно. В смертному герці тут знову зійшлися взірці краси та їхні кати. Поєдинок цей вражає наші серця, але ми, на жаль, уже знаємо, хто переможе.

Сумна закономірність: у всі віки завойовники й владарі, що мріяли про довічне панування, найперше прагнули позбавити людей предківської слави, коренів родоводу, вихолостити пам'ять про минуле, з'яничарити.

Крізь роки сталінських репресій і брежнєвської стагнації до нас продирається Пам'ять. Яка б не була вона гірка й прикра, однак має й світлу ознаку, бо стверджує нас у думці: ми ще живі, ми ще можемо вижити...

Стежиною з-за океану американським ученим Титом Геврикóм, віце-президентом Українського Музею в Ню Йорку, автором відомого каталога „Втрачені архітектурні пам'ятки Києва", вирушили й тутешні співвітчизники. Перший підсумок — виставка „Втрачені пам'ятки Києва", організована торік восени Державним історико-архітектурним заповідником „Стародавній Київ". Дещицю проголомшливих документів-вироків оприлюднила на виставці молода дослідниця Ірина Киржаєва".

Статтю ілюструє фотографія: на тлі згаданої в ній виставки, дві молоді працівниці, що її зробили: завідувачка експозиційного відділу заповідника „Стародавній Київ" Оксана Фесун і старший науковий працівник Ірина Киржаєва.

Зразу після надрукованої частини каталога УМ, в журналі йде стаття І. Киржаєвої „Свідчать документи", в якій вона подає тексти совєтських документів, що стосуються двох об'єктів, описаних у каталозі УМ. Стаття починається словами:

„Процес реабілітації невинно засуджених і страчених повертає або відкриває нам нові імена. Репресії 30-их років позначилися не лише на долях мільйонів людей, а й на архітектурних спорудах, витворах мистецтва, на загальному стані культури... Войовниче невігластво, уповноважене владою, виявилося страшнішим ворогом для творінь генія, ніж війна, лихоліття і природні стихії". Авторка наводить тексти двох документів, які донедавна були таємними, а тепер знаходяться в Державному Архіві Києва. Один з документів — постанова Київської Міськради 1934 року про закриття Трьохсвятительської церкви в Києві, побудованої 1184 року, зруйнованої 1935 року. Другий документ — лист, написаний 1932 року, про розбір решток Ірининської церкви в Києві, яка була побудована за часів Ярослава Мудрого.

Журнал „Пам'ятки України" виходить від 1-го травня 1989 року альбомним форматом, якість кольорового друку дуже висока, чудові репродукції: шедеври іконопису, чорно-білі й кольорові фотографії, рисунки й картини олією. Зміст журналу багатий і різноманітний, статті дуже цікаві, серед авторів їх є вчені історики та мистецтвознавці. Радіємо, що такий журнал є. Радіємо, що до нього йде „стежина з-за океану".

Л. Дражевська

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

Срібний ювілей Українського Фестивалю у Давфині

На сцені амфітеатру сидять запрошені почесні гості, а директор Українського Народного Союзу на Канаду мгр Іван Геврик вітає від УНС учасників Фестивалю

Суддя Верховного Суду в Канаді Іван Сопінка передплачує „Український Тижневик" у кіоску УНС в Давфині.

Український народний Фестиваль у Давфині, Манітоба, був створений у 1966 році, щоб показати всім канадцям, що нащадки українських поселенців продовжують свою культуру, мистецтво, звичаї і обичаї, які передали їм їхні діди й бабуні, прибуваючи до Канади ще в 1890-их роках.

До фестивалю приготовляються мешканці Давфину вже цілий рік. Кожного року комітет фестивалю підшукує і спроваджує цікавих виконавців, артистів, співаків, хори, ансамблі, танцювальні групи та заохочує й місцеві сили до участи.

На фестивалі відбуваються покази різних видів мистецтва: вишивок, писанок, різьби, кераміки, ткацтва, печення хліба, варення традиційних страв, гри на бандурі, цимбалах, співу і танку. У спеціяльно збудованих приміщеннях-крамницях можна оглянути різні вистави та купити цікаві речі або сувеніри.

В одному з таких приміщень знаходиться кожного року кіоск Українського Народного Союзу, де виставлені різні летючки, часописи і інформації про культуру й харитативну працю УНС, а також корисні асекурації та забезпечення.

Цьогорічний український давфинський фестиваль був ювілейним — 25-им з черги.

Програма почалася в четвер, 2-го серпня, о год. 9:30 ранку, коли було відкрито вистави, кіоски, покази мистецтва, талантів, відкрито пошту з печаткою „Україна", яка зацікавлює збирачів марок і звідки можна розсилати листи по цілому світі. Увечері відбувалося українське традиційне весілля у залі української православної церкви та танці на головній вулиці міста.

Офіційне відкриття фестивалю відбулося у п'ятницю, 3-го серпня, на великій сцені амфітеатру села „Україна", яке віддалене 10 км від Давфину і розташоване на горбочку з гарним краєвидом на місто та озеро такої ж назви.

Запрошених гостей впровадили прапорщики RCMП в своїх парадних барвистих строях, а відтак стояли під час церемонії відкриття з прапорами всіх канадських провінцій. Присутніх привітав вступним словом президент фестивалю Стен Склепович, а танцюристи місцевої танцювальної групи „Зірка" традиційним хлібом і сіллю. Господарем і господинею фестивалю були суддя верховного суду Канади Іван Сопінка і його дружина Марія, які перерізали стяжку і офіційно відкрили фестиваль. Ювілейну синьо-жовту стяжку тримали перший президент фестивалю М. Шевчук і теперішній Стен Склепович. Майстрами церемонії були заслужені, почесні члени фестивалю Г. і Дж. Гендерсони. Вони проводили програмою двомовно, щоб було зрозумілим для всіх учасників фестивалю.

У відкритті взяли участь представники федерального, провінційного урядів, міста і околиці. Привіти зложили: Б. Вайт від федерального уряду, прем'єр-міністер Манітоби Ґері Филмон, провінційний провідник нової Демократичної партії Ґері Дуер, дост. суддя І. Сопінка, представник УНС мгр І. Геврик, який зложив привіт від Екзекутиви УНС, головного уряду та союзового 75-тисячного членства Америки і Канади. По привітах відбувся концерт. Концерти відбувалися два рази кожного дня. У них брали участь: місцева група козацьких вершників і танцюристів, місцевий танцювальний ансамбль „Зірка", український танцювальний хор під диригентурою Г. Гендерсон, українська гумористка з Торонто, Онт. — Люба Ґой, Роман Когут і музиканти „Буря" з Торонто, Іванка Карасевич - солістка з Торонто, Онт, танцюристи, співаки й музики з ансамблю „Гуслі" з Вінніпеґу, „літаючі" козаки з Веґревилл, Альберта і танцювальний ансамбль „Дунай" із Ст. Кетеринс, Онт.

Директором концертів був Богдан Зайцев, а майстрами церамоній на зміну були: Богдана Башук і Роман Британ, Ярослав Семчишин та Б. Зайцев.

До всіх танців пригравала музика Р. Палія.

У суботу рано, як і кожного року, вулицями Давфину проходила парада, яка кожного року має більше учасників. У ній брали участь представники урядів, організацій, комерційні підприємства, канадські ветерани, піонери, а також і представник УНС.

В неділю, під кінець фестивалю на оселі Теребовлі, біля хреста „Свободи" відправлено Молебень, а о. Дж. Шарінбер з Вінніпеґосіс згадував тяжкі переживання піонерів.

Тепла і гарна погода цього року сприяла успіхові фестивалю.

Н. Н

Параня Семчишин, дружина майстра церемонії Ярослава Семчишина, і її сетра Павля Лапинська беруть літературу УНС.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

У спортовій школі „Ч Січі" — інструктори з України

У цьогорічній Спортовій Школі „Ч. Січі", вперше в 21-річній історії, протягом чотирьох тижнів працювали інструктори Юрій Колб і Андрій Кордіяк з України. Користаючи з нагоди, редактор „Спортових вістей" „Свободи" провів інтерв'ю з цими першими спортовими інструкторами — гостями з України.

О. Т. : — Панове Юрію і Андрію, будь ласка, представтеся нашим читачам — розкажіть про свою спортову освіту, кар'єру, досвід, спортові досягнення в клюбах та школах, в яких ви проявляли свою активність.

Юрій: — Народився у 1960 році в столиці Закарпатської України — Ужгороді. Під час навчання в середній школі активно зайнявся тенісом. За три роки занять потрапив до збірної области і багато виїжджав на різні змагання. Неодноразово був призером та чемпіоном першости України серед юнаків. В 1974 році на першості СРСР в подвійних змаганнях виграли перше місце разом з А. Зверєвим. 1977-1981 роках вчився і відмінно закінчив Київський державний інститут фізичної культури. Від 1981 року працюю старшим тренером-викладачем в тенісі в Ужгородській дитячо-юнацькій школі обласної ради „Трудові резерви" та Ужгородської школи вищої спортової майстерности. 8 років працював також викладачем фізичного виховання в Ужгородському університеті. Минулого року мене вибрали головою федерації тенісу. Сьогодні мої вихованці штурмують олімп українського тенісу, чим я дуже задоволений. Два з них — Руслан Кучінка та Андрій Фріга за кілька днів до відрядження до ЗСА стали переможцями XIX-ої міжнародної шкільної олімпіяди малих міст Европи, де взяли участь понад 1000 спортсменів 29-ти міст Европи та з міста Гамілтону з Канади.

Андрій: — Мої батьки та я народилися і виросли у Львові. Мені 27 років, я не одружений. Тенісом займався від шести років у спортовому Т-ві „Спартак". Мої перші кроки в тенісі „наставляв" Федір Кулечко, чільний діяч післявоєнного тенісового руху у Львові, який виховав чотири покоління українських змагунів. Його 80-річний ювілей ми урочисто відсвяткували наприкінці червня ц. р. у Львові. Був учасником змагань різного рангу до 17-го року життя, коли осягнув звання кандидата в майстри спорту. Пізніше під час навчання у Львівському державному медичному інституті, як і останні п'ять років роботи на катедрі ортопедичної стоматології медінституту, змагаюся лише оказійно.

О. Т. : — Завдяки кому та яким обставинам Вам вдалося прибути до ЗСА і Спортової Школи?

Андрій: — На запрошення керівників Українського спортового Т-ва „Чорноморська Січ" нас відрядив доЗСА Комітет молодіжних організацій України, який вже має певний досвід і зв'язки з Українськими товариствами та клюбами в ЗСА (організували поїздки київського „Динамо", львівських „Карпат").

О. Т. :— Протягом чотирьох тижнів вашого перебування у Спортовій Школі „Ч. Січі", ви мали можливість працювати у вишкільній програмі „С. Ш. ". Скажіть свою думку та подайте приблизну оцінку про рівень цих програм, про побут та обставини, в яких вишколюються учасники.

Юрій: — Спортова Школа „Ч. Січі" має чудову базу на оселі „Верховина". Краєвид оселі нагадує мені Карпати. Порядок денний щодо спорту дуже завантажений. Діти мають можливість тричі на день займатися спортом і що цікаво для всебічности розвитку крім улюбленого спорту можуть підвищити свою майстерність в другому спорті. Вибір є між футболом, тенісом, відбиванкою та плаванням. Думаю, такий табір — відмінна підготова як для міцного здоров'я, так і для навчання в новому учбовому році.

Андрій: — Як спортово-виховні програми, так і перебування учасників — все це вислід подвижницької справи мудрих та добрих людей-засновників та опікунів С. Ш. на протязі багатьох років. Скажу відверто — спосіб ведення цієї справи може бути добрим прикладом для багатьох подібних осередків.

О. Т. : — Що найцікавіше було вам побачити, які враження повезете в Україну?

Юрій: — Найбільш зацікавили мене відносини між старшими і молодшими дітьми, дівчатами та юнаками, дорослими та дітьми і взаємна пошана, зацікавленість, відвертість, невимушеність їх бесід, стосунків.

Андрій: — Я вже вдруге у ЗСА, так що емоційність, поверховість сприйняття відходить на задній плян. Найприємніше спостереження — широкі можливості до активного відпочинку. Це стосується як „домашньої механізації", так і численних доступних рекреаційних осередків. Окрім того раннє входження молоді в самостійне господарське життя, для чого можливості є неспівмірні з тими, що в Україні.

О. Т. : — Протягом чотиритижневого вишколу вам довелося співпрацювати з 20-ти особовим проводом, інструкторами і опікунами СШ. Що можете сказати про склад цього персоналу і яке було їх ставлення до вас?

Юрій: — Маючи певний досвід проведення спортових таборів у нас на Україні, мені дуже приємно відзначити високу професійну кваліфікацію проводу табору „Ч. Січі" як керівників, так і тренерів, інструкторів, опікунів тощо. Тут зібралися у вищій мірі викладачі-педагоги, дружній колектив, який дбає про здоров'я своїх дітей, домагається вивести фізичні можливості кожної дитини на рік спортової майстерності. Але виховна робота проводиться і в напрямку підготовки нового покоління інструкторів, опікунів, тому звичайно не дивно, що всі молоді викладачі — це колишні учасники СШ.

Андрій: — Приємно спостерігати часті зустрічі колишніх вихованців, пізніше інструкторів „СШ", з нинішнім проводом. Також колишніми учасниками. Дуже вдало поєднується різнобічність теперішних членів проводу та спадкоємність діяльности СШ. Така саморегуляція плюс творчий підхід кожного до дорученої справи — запорука майбутніх успіхів Спортової Школи.

О. Т. : — Чи згідно з вашим цьогорічним досвідом у Спортовій Школі, ви бажали б повернутися до неї в майбутньому?

Андрій: — Якщо наші знання, досвід, співпраця були корисними для СШ і ми отримаємо запрошення, з радістю будемо чекати нових зустрічей.

О. Т. : — Поза вашим перебуванням у Спортовій Школі провід дав вам можливість відвідати Українські Спортові Ігрища Молоді, оселю УНС Союзівку та брати участь в тенісовому турнірі в подвійних іграх. Які враження ви винесли з цих українських осель та згаданих спортивних імпрез?

Юрій: — Правду кажучи, я навіть і не думав, що спортове життя американських українців таке активне. Те, що ми мали можливість побачити і взяти участь у змаганнях, є фактом бурхливого спортового життя. Нас ознайомили з матеріялами роботи багатьох українських спортових товариств, цілою серією змагань з різних видів спорту, як серед дітей, так і серед дорослих. І це, я вважаю,є чудово!

Андрій: — Із захопленням та подивом ми пізнавали багате культурно-спортове життя української молоді у ЗСА під проводом досвідчених та далекоглядних членів товариств. Вважаю, що ми досягнули порозуміння, хоча б у порівняно вузькій ділянці нашої спортово-громадської активности, щодо дальшого обміну та співпраці.

О. Т. : — У розмовах, зустрічах з українцями в ЗСА ви, напевно, запримітили це велике зацікавлення, що його виявляють американські українці до процесів відродження, які проходять на нашій Батьківщині, в тому числі і спортовій ділянці. Що можете нам сказати про дальші можливості боротьби за створення національної спортової Федерації України, Національного Олімпійського Комітету та збірних в усіх ділянках спорту, які змогли б самостійно виступати на міжнародній арені?

Юрій: — Бурхливі революційні події на Батьківщині не можуть не перекинутися на спортову галузь. Хоч Україна є однією з найспортивніших республік в СССР, вона має багато проблем, які потрібно вирішувати. І тільки Національний Олімпійський Комітет України, національні спортові Федерації зможуть виробити новий підхід, нову сучасну програму фізичного виховання молоді і успішний виступ збірних команд України на світовій спортивній арені.

Андрій: — Могутні сили національного спортового відродження в Україні в невпинному русі та цілеспрямованости. Безперечно, становлення та формування національних спортових Федерацій та Національного Олімпійського Комітету України допоможуть надбання та досвід спортових діячів Америки і Канади, зокрема УСВТ „Чорноморська Січ".

О. Т. : — Мабуть, вам відомо, що надбудова Українських спортових осередків в ЗСА і Канаді, що нею є УСЦАК, нав'язала дружні зв'язки з Українською Спортивною Асоціяцією в Україні. В наступному році збірні УСЦАК мали б відвідати Україну та взяти участь у 80-річному ювілеї СТ „Україна" у Львові. Яка ваша думка про ці зв'язки та згадану поїздку збірних УСЦАК?

Юрій: — Сьогодні існують всі можливості для розширення зв'язків УСЦАК з Україною. Двосторонні обміни спортивними делегаціями, участь у змаганнях з різних видів спорту, обмін спортовими спеціялістами, конференції на актуальні проблеми спорту, побратимство спортових товариств і клюбів УСЦАК та України, наукова спортивна співпраця — це все є засоби, котрі повинні поширюватися. Від себе ми будемо раді запросити до Ужгороду для участи в міжнародніх тенісових турнірах, які відбуваються в нас у січні і травні кожного року, збірну дружину клюбу або товариства, яка має бажання на співпрацю з тенісовою Федерацією в Ужгороді.

Андрій: — Почуваюсь певною мірою близьким до ФК „Карпати" Львів. Передаю щиру подяку та дружній привіт спортовим осередкам ЗСА, що приймали цього літа нашу футбольну дружину. Зрозуміло, що в рамках однієї візити неможливо взяти участь всім зацікавленим такого роду зустрічами як з Америки, так і з України. Поїздка збірних УСЦАК в наступному році в Україну — небачена дотепер та якнайкраща можливість взаємного пізнання та встановлення зв'язків широкого кола спортових осередків по обох сторонах океану.

О. Т. : — Що ви ще хотіли б сказати про свої відвідини ЗСА, зустрічі, короткий досвід. Що доброго і поганого ви запримітили?

Юрій: — Ми щиро вдячні за можливість побачити багато цікавого у Вашінґтоні, Вілмінґтоні, Атлянтик Сиґі, Філядельфії та інші. Архітектура, музеї, парки цих міст чудові, але як і у нас в великих містах залишається відкритою проблема бруду в окремих дільницях.

Андрій: — Наше перебування в ЗСА я розглядаю лише в позитивному розрізі. В цілому ж тут, в ЗСА, різноманітність варіянтів „життєвої льотерії" — поєднання позитивних та неґативних сторін — надзвичайно велика й непередбачувана. Хочу висловити стурбованість лише в одній справі: у спілкуванні української молоді рідною мовою. Я не почув жодного речення по-українськи. Проблема збереження мови вимагає позитивного зрушення.

О. Т. : — Щиро дукую вам від редакції „Спортових вістей" „Свободи", бажаю вам щасливого повороту в Україну та дальших гарних успіхів у спорті і вашому житті.

Юрій і Андрій: —Щира подяка й від нас!

О. Твардовський

Про найновіший...

(Закінчення зі стор. 2)

(Від ріки віяло просвіжінню) — стор. 92, пролегкість (З полегкістю зідхнув Артимишин) — стор. 117, незнайомець (Проспівував оцей незнайомець) — стор. 134, хламіття (Скрізь повно паперового хламіття валяється) — стор. 189.

Трапляються однак випадки мовного х арактеру,. над якими можна б подискутувати. Не тільки у Р. Володимира, але й у інших працівників пера прийнявся звичай затертя різниці між сполучниками як, ніж (чим) у порівняльних реченнях (англійські сполучники like, than). Ось наприклад: — На стор. 173-ій сказано: „Довша вона, ота мандрівка, як я сподівався". Чи не правильніше звучало б речення із сполучником „ніж"?: „Довша вона, ота мандрівка, ніж я сподівався". І ще один приклад. На стор. 180-ій натрапляємо на таке речення: „Вона (страва) й дещевше людям обійшлася б, як їхній 'джанк фуд'. В цьому реченні зміна сполучника „як" на „ніж" ще більш побажана.

В українських газетах, а також і в книжкових виданнях часто зустрічаємо в родовому відмінку однини форму дух-у від іменника дух у випадках, коли замість закінчення „у" треба було поставити закінчення „а". Іменник дух має бо різні значення. Словник Грінченка налічує їх аж 9! В одних випадках іменник дух вимагає закінчення „а", в інших — „у". Коли кладемо на собі знак св. хреста, кажемо: „В ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа", або: „До Святого Духа тримайся кожуха"; „Нема ні духа" (тобто — нема живої людини). Але: „Куривсь для духу яловець" (тобто — для запаху. Приклад взято від Котляревського), „Він біг що духу" (дух у значенні віддих)

У повісті, яку роглядаємо, на стор. 143-ій натрапляємо на таке речення: „Не зречусь і я, дарма що визнаю провід у людському й житті вселенни Божого духа". Тут форма духа — правильна. Не так уже можна сказати про оце ось речення: „І де ж, на цьому, опустошілому від духу Божого, світі краще?" (Стор. 61). Правильною була б форма дух-а і в оцьому реченні: „Тоді віра наша втратить стійкість і перетвориться в мудрування гордого людського духу", (стор. 29). Правильною є форма дух-у в такому реченні: „Це й одиноке, що мені духу додає". Тут іменник дух вжитий у значенні відваги. (Стор. 35). Трапляються в книжці правописні недотягнення. Наприклад, на стор. 123-ій читаємо: „Торочив отак усілякі небелиці". Треба: „небилиці".

Замість „На дворі", треба було „Надворі" (Стор. 59), замість „до дому", треба було „додому".

На окремому листку подано запримічені друкарські недогляди. Цим списком не охоплено однак усіх „друкарських чортиків". На стор. 44-ій — наприклад, надруковано вних, замість вниз. На стор. 79-ій надруковано „Відважся на рішення — почну наново своє життя!" Тут хіба повинна була б стояти форма почни.

Повість „Манівцями", як і інші твори Р. Володимира, можна замовити, звертаючись на адресу: R. Kuchar, 2402 Canal Blvd., Hays, Kansas, 67601. U.S.A.

Криворіжці...

(Закінчення зі стор. 1)

мета — сильна і незалежна Українська держава. А символом цієї держави є національний прапор, за який вмирали кращі сини України. Україна чекає вас, депутати! Сміливим кроком їй назустріч буде ваше рішення підняти національний прапор України на будинку Міської Ради Кривого Рогу. Звертаємось, до вашої мудрости, закликаємо зрозуміти невпинну вимогу часу і прийняти рішення в ім'я величі України і її народу.

Слава Україні! Кривий Ріг, НРУП, адреса: 324065, Кривий Ріг, вулиця Косіора, 26, пом. 6. Олександер Нинік, член УРП".

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ В ПРІЗВИЩІ

У дописі п.з. „50-ліття матури відбудеться на Союзівці у 1992 році" („Свобода" ч. 160 з 22-го серпня) помилково подано прізвище Кручко. Має бути Ліза й Зеновій Круцько з Вінніпеґу , Канада, які брали участь у зустрічі в Ню Йорку.

КОМІТЕТ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ РУСИ-УКРАЇНИ — ГАРВАРДСЬКИЙ ПРОЄКТ ПІД ПРОТЕКТОРАТОМ СКВУ

щиро дякує нижче названим особам і установам за грошеві пожертви на реалізацію Гарвардського Проєкту в тисячоліття Руси-України:

Список ч.: 22

$75,000 — Юлія Полянська, Елизабет, Н. Дж. в пам'ять брата Івана 3 томи досекулярної творчости.
$10,000 — Іван і Олена Панчаки* (на видання тому „Літопис Граб'янки").
$5,000 — Український Братський Союз.
$1,000 — Інж. Ігор і Рома Гайди* в пам'ять батька бл. п. проф. Пилипа Гайди.
$1,000 — Микола і Надія Лаврин в пам'ять брата і шваґра бл. п. Степана Лаврина.
$500 — Олег Цюк*.
$450 — Марія Мулькевич.
$300 — д-р Андрій Цибульський і д-р Дарія Троян.
$260 — Станислава Гайда в пам'ять чоловіка бл. п. проф. Пилипа Гайди.
$250 — Зенон Осінчук*.
$100 — Марія Бачинська — дружина, Борис, Вава, Уляна — діти в пам'ять чоловіка і батька бл. п. д-ра Володимира Бачинського.
$100 — Лідія Одежинська в пам'ять мужа бл. п. Івана Одежинського.
По $100 — Ярослав Біґун, Богдан Бородайко.
$50 — Володимир і Дарія Яримовичі.
$30 — Богдан Княніцький в пам'ять бл. п. проф. Пилипа Гайди.
$25 — інж. Олександер і Анна Пришляки; по $20 — Павло й Анна Крамар, Стефанія Сиротюк, Марія Сич з дітьми, Ігор Стасюк з родиною, по $10 — Б. і М. Асаль, Д. і Б. Асаль, Дж. і К. Боннеті, С. і К. Вовк, Анна Грик, родина Ґалазен, в. і Р. Деметро, Дж. і Х. Кальво, Б. і Ч. Парсонс, С. і Н. Рочняк, С. і С. Стой, К. Спрінґ; по $5 — Дж. Фаль, М. Вовк-Ренок в пам'ять св. п. Анни Радович.

СПИСКИ ПООДИНОКИХ ВІДДІЛІВ КТХРУ-ГП

Вашінґтон, ДК:

$550 — Лариса і Дон Фонтана
$500 — д-р Теодор і Міра Залуцькі
$300 — Нансі й Олег Верес
По $200 — Ігор і Тамара Вітковицькі, Данило і Тамара Городиські
По $100 — Наталія Слюзар, Ростислав і д-р Марта Хомяки, Володимир і Марлін Шарко
$50 — Марія Руденська.
(Переслала Марта Мостович)

Гартфорд, КТ і околиці:

$2,000 — Ірена Чайковська* в пам'ять чоловіка бл. п. Степана Чайковського
$1,000 — Українська Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Гартфорді
(Переслали інж. О. Пришляк і інж. А. Рудик)

Нюарк, Н. Дж.

$300 — Зенон Терлецький
$200 — Марія Онишкевич
$150 — Богдан і Марія Робаки замість квітів на могили бл. п. проф. Пилипа Гайди, бл. п. Марії Кедрин, бл. п. мґр-а Олександра Смаля
$25 — Джеральд і Ольга Тхір
(Переслав Богдан Робак)

Ню Йорк, НЙ:

$2,000 — Зі спадку бл. п. проф. Михайла і Марії Гнатюків в світлу їх пам'ять (Передали Сусанна Казанівська і Маріянна Оленич)
$1,000 — Володимир Буцяк
$200 — інж. Дамян Кордуба в пам'ять св. п. Романа Олексюка та св. п. Ярослава Рака
$100 інж. Василь Мисак в пам'ять св. п. Романа Олексюка
(Переслав Володимир Ворох).

Філядельфія, ПА:

$5,000 — Українська Щадниця у Філядельфії
$2,000 — д-р Олекса і Лариса Біланюки
$1,000 — Калина Козак в пам'ять бл. п. Олександра і Марії Татарських
$1,000 — Степан Чорпіта*
$900 — д-р Юрій і д-р Стефанія Бережницькі
По $500 — Борис і Звена Захарчуки, проф. Мирослав і Марія Лабуньки — УПС фонд „Ордену Хрестоносців", Володимир Маркевич, Т-во Українських Інженерів — Відділ у Філядельфії, Марта Шиприкевич, інж. Володимир і Олена Шиприкевичі.
$250 — проф. Володимир Винницький
$200 — Мирослава Зубаль з родиною в пам'ять бл. п. інж. Ореста Гладкого.
По $200 — Орест Навальковський, Оксана Поритко.
$100 — д-р Юрій і д-р Стефанія Бережницькі в пам'ять бл. п. д-р Марії Козиарської.
$100 — Віра Кліш в пам'ять бл. п. Івана Покорського.
По $100 — Теодозія Брикович, д-р Ричард Д. Ганусей, Адріян і Софія Горницькі, Богдан Б. Доберчак, Марія Жмуркевич, Іван і Анна Квік, Олександер Кобаса, Микола Костко — УПС фонд „Ордену Хрестоносців", Юліян і Ліда Крижановські, Андрій Турчин, Т-во Українських Сеньйорів у Філядельфії.
По $50 — Богдан і Теофіля Артимишини, Михайло і Євгенія Білики, Ернест і Софія Даріян, Петро Демків, Микола Іванішів, Микола Кононенко, Роман і Таня Левицькі, Михайло і Євгенія Лукавські, Наталія М. Лукіянович, Макола Маслій, Ярослав Масюк, Володимир Обущак, інж. Іван і Дарія Скіра, Василь і Джозефін Сорока, Андрій Стахнів, Марія Шандрук, Олег Януш.
$40 — Денис Кузьмович
$30 — Катерина Марків
$25 — Марта Шиприкевич в пам'ять бл. п. Романа Леґедзи
По $25 — Юрій Кривуша, Цецилія М. Маєр, Ярослав і Іванна Пенкальські, Іванна Петик, Володимир і Звена Романів, Петро Хома, Юрій і Анна Циган.
По $20 — Павло і Наталія Бракаґлія, Лука Гайдукевич, Іван і Анна Дзівак, Іван Дмитрус.
По $15 — Ніна Михалевич, Анатоль і Таїса Слюсаренко
По $10 — Михайло Василенко, Ярослав і Єлисавета Волощуки, Іван Запряла, Ігор і Соня Конрад, Євдокія Куцій, Аліна Олексин, Микола Павлюк, Дмитро Петрика, Ірена Сміт, Вольтер Сторін, Галина Юрчак-Лодинська
$5 — Лев Наненчук
(Списки переслала Марта Шиприкевич)

Чикаґо, ІЛЛ.:

По $5,000 — д-р Пилип і Володимира Демус, Українська Федеральна Кредитівка „Самопоміч" в Чикаґо.
$100 — д-р Володимир і Ореста Фединяк* замість квітів на могили бл. п. д-ра Антона Рудавського, бл. п. Романа Савки, бл. п. д-ра Петра Харука
$30 — д-р Володимир і Ореста Фединяк* у пам'ять бл. п. Ольги Томашівської
(Переслав д-р Пилип Демус)

*ПРИМІТКА

Використали дорівнювальні фонди своїх працедавців інж. Ігор і Рома Гайди, Зенон Осінчук, Іван і Олена Панчаки, д-р Володимир і Ореста Фединяки, Олег Цюк, Ірена Чайковська, Степан Чорпіта. Щиро дякуємо!

Заохочуємо всіх, що затруднені в підприємствах, які практикують програму "Matching Gifts" враз із своєю пожертвою (чеки треба виписувати на "Harvard University Ukrainian Studies Fund" а в примітці вписати "MUC") прислати теж аплікації на дорівнювальну вплату, відповідні формулярі можна одержати в канцелярії працедавця.

Збіркова акція продовжується.

Всі чеки просимо виписувати на UKRAINIAN STUDIES FUND M.U.C. ("M.U.C." означає Millennium of Ukrainian Christianity)

Пожертви просимо висилати до канцелярії Комітету на адресу

Millennium of Rus'-Ukraine Christianity Committee
63 Fourth Avenue New York N.Y. 10003

За Комітет

д-р Степан Ворох — *Голова*
Володимир Баранецький — *Фінансовий Референт*